

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: CIRU ECONOMU

Licențiat în drept din Paris, Consilier la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESADESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România . . . 40 lei
6 luni . . . 20
3 luni . . . 10
Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI—5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

SUMAR

Considerațiuni economice asupra vizitei francezilor în România, de d-l N. C. Schina;

JURISPRUDENȚĂ:

Curtea de Casație, secț.-unite: I. Popovici cu Ministerul de finanțe;

Idem, s. I: Ivan Baboi cu Stana I. Ciorobea, cu o Observație de d-l Lt. Dr. G. Danielopol;

Idem s. II: N. Crisoveloni cu Statul;

Curtea de apel București și Trib. Ilfov, s. III: Maria Stănculescu cu Ion Ionescu;

E obligat notarul din comuna de reședință a judecătorii unui ocol rural să scrie și să redacteze acte de notariat? de d-l Ioan Gh. Proftriu;

CONSIDERAȚIUNI ECONOMICE

ASUPRA

VIZITEI FRANCEZILOR ÎN ROMANIA

Pentru prima oară în istoria omenească lumea formează astăzi, la începutul secolului al XX-lea, un tot în care, din punct de vedere politic și economic, toate părțile se țin în strânsă legătură și-si comandă una altele. Am intrat deci într-o fază nouă, aceea pe care cu o expresiune nouă o numim «politica mondială». Popoare noi s-au ridicat și au mărit câmpul politic și va ajunge timpul când nu vom mai avea alte limite decât acelea ale pământului locuibil.

Popoarele și Statele contemporane le este cu atât mai puțin permis a se închide în frontariile lor, cu cât sunt mai mari, mai bogate și mai geniale. Politica actuală n'are dreptul a fi miopă; prima sa calitate este de a avea vederi largi, și ca economistul, trebuiește să îmbrățișeze dintr-o singură privire toată suprafața pământului care pare astăzi prea mică ambițiunilor noastre.

Astfel marele comerț, politica, care din ce în ce se inspiră mai mult de interesele comerciale, a de-

venit esențialmente internațională și oricâtă violență și ori cât de puternic este încă din teroare la popoarele moderne sentimentul național, ele nu pot evita, în sforțările lor, a atinge un ideal comun și care tinde la un fel de gen de cosmopolitism; căci numai prin contact popoarele se examinează, se studiază și se imită unele pe altele. Invențiunile cele noi scurtează toate distanțele și lumea devine în fiecare zi mai mică și națiunile mai vecine. Popoarele nu se mai mulțumesc a crea între ele instituțiuni și biurouri internaționale, a se reuni în congrese publice și private, a se vizita între ele; ele își fac încă și împrumuturi mutuale, caută unele dela altele dacă nu modele, cel puțin exemple și lecțiuni.

Acesta este un fapt nou, de o importanță capitală, datorit ridicării democrației. Sub presiunea curentelor opiniei publice aceleași chestiuni se ivesc simultan în cele mai multe State; aceleași probleme sunt discutate aproape în toate parlamentele; dintr-o parte într'alta a lumii civilizate soluțiuni identice sunt apărute sau combătute de către partide analoage cu argumente ce se aseamănă.

Prin urmare, cunoștința străinilor n'a fost nici odată mai necesară, și, având privirile îndreptate asupra tuturor popoarelor, este de datoria oamenilor politici, sociologilor, oamenilor de studiu și a tuturor acelor care se ocupă de marile probleme ce preocupă pe contemporanii noștri să încurajeze și să ajute la realizarea acestui ideal de care popoarele vor avea să profite în toate direcțiunile în cari se îndreaptă activitatea omenească¹⁾.

Oaspeții pe cari îi vom saluta în ziua de 10 Septembrie a. c. sunt frați de aceeași rasă cu noi; căci dacă sunt gallo-romani, noi suntem, și ne mândrim de aceasta, daco-romani. Geniul latin a lăsat unora și altora o urmă atât de pro-

¹⁾ Anatole Leroy-Beaulieu.

fundă încât amestecul francilor la francezi, al bulgarilor și slavilor la noi, nu au putut întru nimic să-l atingă, geniul latin rămânând neschimbat. Noi suntem, ca și francezii, neo-latini; prin urmare mai bine ca ori și care altă națiune, făcuți pentru a ne înțelege, a ne stima, ajuta și iubi cu o afecțiune desinteresată, ceea ce, de altfel, caracterizează spiritul francez. Această vizită făcută de oameni de seamă ai Franței, este o onoare și un eveniment pentru noi, o dată, care va număra în analele istoriei românești, pentru că savanți, magistrați, avocați, industriali și bancheri ai frumoasei și bogății Franțe vroiesc să ne cunoască și să strângă cu noi legături de prietenie cari, de altfel, totdeauna au existat. Istoria este de față pentru a o dovedi și a ne-o reaminti dacă din memorie s'ar fi șters. Trebuiește însă să spunem că dacă acesta este adevărul, totuș, sub pretext că politica nu se face cu sentimente (sofism pe atât de egoist pe cât este de fals), simpatiile și interesele noastre s'au îndreptat foarte puțin către Franța, această inițitoare a tuturor științelor și a tuturor mișcărilor generoase. Aceasta este cauza neparticipării Franței până în prezent la toate mișcărilor noastre industriale și comerciale. Am suferit numai din punct de vedere comercial și industrial, o repet, căci instituțiunile sale științifice ne-au fost larg deschise pentru cel mai mare bine al țării noastre, căci ospitalitatea generoasă a Franței nu s'a schimbat niciodată față de noi.

O altă cauză, pe care *Curierul Judiciar*, organ juridic și economic, nu o poate trece cu vederea, era imposibilitatea pentru capitaluri de a sta în justiție (ester en justice) în caz de conflicte de interese angajate în țara noastră.

Astăzi această lacună este implinită; siguranță desăvârșită este dată capitaliștilor francezi grație decretului Președintelui Republicei Franceze, din 17 Decembrie 1908, datorit insistențelor stăruitoare ale d-lui Camille Blondel, ministru plenipotențiar al Franței în România, și care și-a dat seamă de dificultățile pe cari societățile anonime, comerciale, industriale sau financiare le ar fi întâmpinat pentru a sta în judecată. Decretul menționat deschide deci o poartă capitalurilor franceze și le ușurează situațiunea în caz de conflicte ce s'ar putea ivi; conflictele fiind inerente tuturor întreprinderilor de asemenea natură ce numai pe calea judecătii pot fi rezolvate.

Ca urmare a acestui decret, d-l ministru al Franței, acreditat în România, a publicat în *Monitorul Oficial al Comerțului* din Paris un important comunicat prin care face apel la toate activitățile comerciale și industriale din Franța în favoarea României.

Avem noi oare ceva de pierdut prin aceasta? Absolut nimic; din contră, avem totul de câștigat.

Intr'adevăr, capitalurile abundă în Franța¹⁾ și în această țară de muncă și de economie dobânda curentă nu este mai mare de 3¹/₂ sau 4⁰/₀ atunci când capitalul este asigurat. Un proverb francez zice: «petite souris qui n'a qu'un trou est vite prise». Să salutăm dar poarta ce ni se deschide, atunci când cea mai mare parte din avuturile noastre nu sunt complet și rațional exploatate și, cu toate garanțiile reciproce posibile, vom ajunge a rezolva următoarea mare problemă: dreapta remunerațiune a capitalului și a bogățiilor noastre naturale.

Situațiunea noastră față de Franța deși în acești din urmă timpi a fost foarte schimbată au fost suficiente simpatiile unui filo-român, d-l Camille Blondel, pentru a mișca marea națiune franceză în favoarea României, mișcare pe care afinitatea de rasă o explică cu prisosință.

La decretul Președintelui Republicei, care creează o situațiune atât de favorabilă capitalurilor franceze ce s'ar introduce la noi în țară spre exploatare; la importantul comunicat al ministrului Franței, care îndeamnă capitaliștii francezi a veni în țara noastră, se mai adaugă, încă, și această vizită cordială a elitei intelectuale, comerciale și industriale, ai căreia promotori necontestati sunt d-nii Blondel și Louis Olivier, directorul *Revistei generale a Științelor* din Paris. Cu această ocaziune străinătatea va vedea cât de neadevurate au fost atacurile sistematice, făcute în scop mai mult interesat, a acelor cari au descris țara noastră în culori atât de negre și cari au lăsat să se creadă că România este încă o provincie balcanică fără considerațiune și unde străinătatea nu poate găsi siguranța transacțiilor comerciale.

Franța a voit să știe în ce situațiune se găsesc frații neo-latinii și, pentru că distanțele nu mai există între popoare, ne-a trimis acest grup de inteligențe și de talente pentru a ne putea mai bine cunoaște și pentru a repeta în urmă aceea ce au văzut și auzit. Reprezentanții Franței, sunt sigur, vor constata că am făcut progrese surprinzătoare față de slabele mijloace de cari am dispus; va mai constata de asemenea câte bogății reale există în sol și sub-sol, ne explorate încă până în prezent din cauza lipsei de capitaluri.

Să nu ne înșelăm, iubiți români, de sinceritatea celor cari ne deschid astăzi inima și punga; nu trebuiește ca o uricioasă gelozie să ne miște dacă și capitalurile franceze vor găsi și la noi o întrebuințare fructuoasă, de oarece ne vor îmbogați

¹⁾ Bugetul pe anul 1909-1910, depus de Ministrul de finanțe al Franței, d-l Caillaux, atinge cifra de 4 miliarde 200 de milioane.

mai întâiu pe noi cari nu dispunem încă de mijloacele îndestulătoare pentru a le pune în valoare. Câmpul este destul de vast și de bogat pentru ca noi și străini să avem o parte proporțională și dreaptă în distribuirea acestei bogății pe care nu putem să o păstrăm închisă, de oarece pentru a fi fructificată cere concursul tuturor voințelor, tuturor activităților, fără distincțiune de rasă; în câmpul politicii contemporane fiecare aducând geniul, caracterul și aspirațiunile sale proprii. Niciodată cunoștința străinilor n'a fost dar mai utilă și niciodată n'a cerut atâta grije și atâta muncă ca în timpurile de față.

Să salutăm dar pe oaspeții noștri cu toată cordialitatea românească, cu toată recunoștința datorită unor proceduri atât de delicate și atât de utile pentru țara noastră; să profităm înțelepțe de prietenia pe care acum ca în totdeauna Franța a arătat-o României.

N. C. Schina,

Președinte la Tribunalul Ilfov.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S.-U.

Audiența dela 28 Maiu 1909

Președenția d-lui G. N. BAGDAT, prim-președinte

I. Popovici cu Ministerul de finanțe

Curtea de conturi. — Verificarea gestiunii unui cassier central. — Constatarea acelei Curții că un funcționar, depășind atribuțiunile sale cu știința și toleranța cassierului, a săvârșit sustrageri de taxe și fraude. — Responsabilitatea cassierului. — Chestiune de fapt.

Din momentul ce este constatat de Curtea de conturi, cu ocazia verificării gestiunii cassierului central, că un funcționar din cassieria centrală cu știința și toleranța cassierului a depășit atribuțiunile lui, primind dela părți taxele pentru diferite acte pe cari le vărsa însuș la cassă în locul particularilor, și cu acea ocazie acel funcționar a săvârșit o serie neîntreruptă de sustrageri de taxe și fraude, cassierul central este răspunzător de acele sume sustrate din cauza neglijenței și lipsei de control.

Deciziunea 5/909. — Respins recursul făcut de I. Popovici în contra deciziei Curții de conturi, secțiuni-uite, No. 1/906, dată în proces cu Ministerul de finanțe, numai în ce privește partea a din motivul de casare.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat P. Borș, pentru recurent, în dezvoltarea motivului de casare;

Pe d-l avocat Al. Zăuceanu, pentru Stat, în combateri;

Deliberând,

Asupra părții a din motivul de casare, singurul dedus în judecata secțiunilor-uite și discutat de părți:

a) «Inalta Curte de conturi, cu ocaziunea examinării gestiunii mele de cassier central pe lângă Ministerul de finanțe, pune în sarcina mea pe exerc. anului 1902/903 suma de 1956 lei 50, bani, reprezentând valoarea a 29 recepise falsificate în acel an de Al. Răsoiu, ajutor-șef de biuro la cassieria centrală. Această instanță și de astădată, prin deciziunea

sa dată în secțiuni-uite, persistă în aceleași grave erori de fapt în cari căzuse când a dat hotărîrea anterioară casată de Inalta Curte de casație prin deciziunea No 58/905 Numai prin acest mod instanța de fond a putut considera sumele însușite de Al. Răsoiu ca încasate pe contul fiscalului și ca trebuind să figureze în conturile mele de gestiune.

«Nu declarațiunea mea la instrucțiune ca informator în cauza penală intentată lui Răsoiu (care a fost condamnat), nu ancheta expertului Gr. Culcer și nici actele de instrucțiune se pot reștrânge asupra mea ca acte de toleranță sau neglijență, cum crede instanța de fond.

«Toate acelea atestă deplina culpabilitate a falsificatorului Răsoiu, care a fost condamnat și care deja și-a expiat meritata pedeapsă. Numai prin denaturarea probelor s'a putut ajunge la concluziunea eronată a-mi atribui o imputabilitate pecuniară în această afacere

«De altmintearea s'a dovedit că prin manopere frauduloase și numai prin complezența însărcinaților dela Ad-ția C. F. R. și dela două case Weil Iosef și Behles, Al. Răsoiu reușea a săvârși falsificări în recepisele pentru taxarea diferitelor acte juridice.

«Însărcinații acelor case conveniseră cu Răsoiu, pentru o remunerare oarecare, să încredințeze acestuia acte, declarațiuni și banii conveniți pentru taxe, ca acesta să îndeplinească toate formalitățile, scutindu-i pe dânsii de orice osteneli, căci acei însărcinați veneau a doua zi de dimineață, când biourourile cassieriei nu erau încă deschise, de și primeau din mâinile lui Răsoiu recepise investite cu toate formele, dar cu sumele mărite, falsificate posterior semnăturii mele și a vizei contabilității, făcând din 4 lei 40 și din 6 lei 60, precum se constată de inspectorul financiar prin procesul său verbal la fila 6. Pentru cele mai multe recepise falsificate de Răsoiu, acesta găsisse un metod și mai simplu: El a furat din depozitul Ministerului un registru de recipise de acelea cari se izează în cassieria centrală, distrugea declarațiunile depunătorilor cu cari convenise să vină mai de dimineață de deschiderea biourourilor, iar în recepisele liberate prin fraudă a doua zi după vărsare, falsifica semnătura directorului contabilității pentru viză și cu chipul acesta, sustrăgându-le dela controlul zilnic, băga banii în buzunarul său.

«Aceste fapte și împrejurări, fără să fie vreo neglijență sau toleranță din parte-mi, au fost cauza falșurilor în chestiune, de care cată să răspundă direct funcționarul abuziv; iar nu și eu cassierul central să fiu declarat, alături cu acela, responsabil de niște sume cari nici n'au fost legalmente vărsate în cassa Statului».

Având în vedere deciziunea No. 1/906 a Curții de conturi, pronunțată în secțiuni-uite, din care rezultă că această Curte, secțiunea III, casând deciziunea Curții de conturi, secția I, No. 135/905, prin care recurentul era obligat, în calitate de cassier central, să verse în cassa Statului suma de lei 1956, bani 50, bani delapidăți de fostul funcționar. Răsoiu, a trimes afacerea a fi judecată din nou de Curtea de conturi, care, prin deciziunea supusă recursului, întemeindu-se, pe lângă considerațiunile din prima sa deciziune, și pe alte baze noi; a menținut condamnățiunea recurentului la suma sus arătată;

Considerând că Curtea de conturi, pentru a ajunge la această soluțiune, constată că Răsoiu, în afară de atribuțiunile ce-i erau date și cari rezultau din organizarea diferitelor servicii din cassieria centrală, el depășise acele atribuțiuni primind dela părți și sumele ce aceștia aveau de vărsat ca taxe pentru diferite acte, spre a le vărsa el însuș la cassă în locul părților, așa că, cu începere dela 25 Septembrie 1900, prin falsuri și diferite manopere viclene, a săvârșit o serie neîntreruptă de sustrageri de taxe până la Octombrie 1903, când a fost descoperit;

Considerând că, afară de acestea, Curtea de conturi mai constată că Răsoiu a fost primit să facă vărsări în locul particularilor, și că atât depășirea atribuțiunilor lui, cât și toleranța de a vărsa însuș sumele de bani ale particularilor s'au făcut cu știința și toleranța cassierului Popovici care, bazându-se pe buna credință a nu-

mitului Răsoiu, ca vechiu funcționar n'a controlat nici odată dacă sumele din recepise, ce i se dedeau spre semnare, corespundeau cu declarațiunile, cotoarele și sumele ce se vărsau;

Considerând că față cu aceste considerațiuni de fapt, și cu altele arătate în deciziunea sa, Curtea de conturi a stabilit culpa și neglijența recurentului, fără de care Răsoiu n'ar fi putut săvârși fraudele și sustragerile de bani de cari a fost definitiv condamnat de către instanțele penale;

Considerând că constatarea faptelor și aprecierea dovezilor din cari Curtea de conturi a constatat culpa recurentului fiind un atribut suveran al instanței de fond, această înaltă Curte nu poate exercita controlul său în această privință;

Că, prin urmare, din toate aceste puncte de vedere, partea a din motivul de casare este neîntemeiată;

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența dela 30 Ianuarie 1909

Președenția d-lui CH PHEREKYDE, prim-președinte

Ivan Baboi cu Stana I. Gioroșea

Pământ rural - Schimb — Condițiunile sub cari se face schimbul de pământuri rurale. — Cererea unei expertize pentru a se stabili inferioritatea pământului dat în schimb. — Admisibilitate. — Operațiuni de parcelare neautorizate de justiție. — Dacă ele pot forma o probă pentru a se respinge o expertiză cerută în mod legal. — Dificultatea de a se face o expertiză asupra unui pământ după mai mulți ani. — Dacă aceasta poate fi un motiv pentru respingerea ca inutilă a unei expertize. — (Art. 132 din Constituție).

1. Art. 132 din Constituție nu permite schimbul de pământuri rurale între săteni decât atunci când ele vor fi de aceeași întindere și de aceeași calitate, părțile fiind în drept a dovedi prin toate probele admise de lege că una sau amândouă condițiunile de mai sus nu sunt îndeplinite.

Prin urmare, când o parte cere a dovedi prin expertiză, care este o probă legală, că pământul ce i s'a dat în schimb era de o calitate inferioară, instanțele de fond nu pot respinge o asemenea probă ca inadmisibilă.

2. Operațiunile de parcelare ale inginerului Statului nefiind ordonate de justiție, nici făcute după citarea părților, aprecierile lor asupra calității loturilor nu poate constitui o probă pe care s'ar putea baza instanțele judecătorești pentru a respinge ca inutilă o expertiză ce s'ar cere într'un litigiu, mai ales când aprecierile inginerului parcelator ar fi contestate și partea ar cere să dovedească contrariul.

3. Dificultatea de a se face o expertiză asupra calității unui pământ, după mai mulți ani dela efectuarea schimbului, nu este un motiv legal care să autorize instanțele de fond să respingă o asemenea probă ca inutilă.

Deciziunea 53/909. — Casată, după recursul făcut de Ivan Baboi, sentința Tribunalului Vâlcea, No. 291/907, dată în proces cu Stana I. Gioroșea.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat A. Iorgulescu, în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat Octav Sorescu, în combateri, și

Pe d-l procuror P. Sadoveanu, în concluziuni.

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«S'a violat art. 132 din Constituție; s'a comis exces de putere și mi s'a violat dreptul de apărare. În alin IV al art. 132 din Constituție se prevede că schimburile de pământuri se pot face, însă cu condiție ca ambele loturi să fie de aceeași întindere și calitate.

«Subsemnatul recurent, atât la prima instanță, cât și în apel la tribunal, am cerut o expertiză locală pentru a dovedi că condiția din suscitatul text de lege nu este îndeplinită. Tribunalul, respingându-mi cererea de expertiză, mi-a violat dreptul de apărare, căci prin exces de putere mi s'a refuzat admiterea unei probe legale. În adevăr, singura mea probă în acest proces era expertiza locală și admiterea ei nu putea fi facultativă pentru judecătorii de fapt, căci atunci ar fi să fiu lipsit într'un mod abuziv de singura probă ce aveam, mai ales că această probă era, asupra unor puncte, esențială în cauză.

Având în vedere că din sentința Tribunalului de Vâlcea No. 291/907, atacată cu recurs, se constată că în anul 1911 între recurentul Ivan Baboi și defunctul Ion Stanciu Gioroșea, autorul minorilor reprezentați prin intimata Stana I. St. Gioroșea ca tutoare legală, a intervenit un act prin care cel dintâi schimbă lotul său de cinci hectare din moșia Statului Romani cu un alt lot al celui de al doilea din moșia Vaideeni;

Că, în urmă, în 1906, recurentul a cerut Judecătoriei ocolului Horezu anularea acestui act pe motiv că pământul ce i s'a dat în schimb nu era de aceeași calitate ca al său, cum prescrie art. 132 din Constituție;

Că, atât înaintea primei instanțe, cât și înaintea tribunalului, ca instanță de apel, recurentul a cerut o expertiză locală spre a dovedi calitatea inferioară a terenului;

Că judecătorul de ocol respinge această probă ca inadmisibilă, iar tribunalul ca inutilă, bazându-se pe aceleași motive cari le adoptă în total, și în fond ambele instanțe găsesc acțiunea nedovedită;

Considerând că art. 132 din Constituție nu permite schimbul de pământuri rurale între săteni decât atunci când ele vor fi de aceeași întindere și de aceeași calitate;

Că aceste condițiuni sunt cerute de legiuitor pentru validitatea schimbului și ele trebuie să existe în momentul când schimbul s'a efectuat; că lipsa lor la acea epocă atrage nulitatea actului ca făcut în fraudă legii, și părțile sunt în drept a dovedi prin toate probele admise de lege că una sau amândouă condițiunile de mai sus nu erau îndeplinite;

Că, prin urmare, când o parte cere a dovedi prin expertiză — care este o probă legală — că pământul ce i s'a dat în schimb era de o calitate inferioară, instanțele de fond nu pot respinge o asemenea probă ca inadmisibilă; că este adevărat că ele sunt în drept a respinge ca inutilă în cauză, însă în acest caz sunt datoare să-și motiveze hotărîrea lor în această privință, și motivele trebuie să fie fondate în fapt și în drept;

Având în vedere că, în speță, spre a respinge ca inadmisibilă și inutilă expertiza cerută de recurent asupra calității terenurilor, ambele instanțe de fond se bazează pe următoarele două motive:

1° Că din certificatele primăriilor Romani și Vaideeni, No. 166 și 239 din 1906, rezultă că pământul ce s'a dat în schimb părîntului a fost calificat de inginerul parcelator de mai proastă calitate decât acela ce s'a primit de reclamant;

2° Că calitatea ce a avut pământul în momentul schimbului nu se mai poate constata astăzi în mod

exact după trecerea unui timp de cinci ani dela efectuarea schimbului;

Considerând însă că operațiunile de parcelare ale inginerilor Statului nefiind ordonate de justiție, nici făcute după citarea părților, aprecierile lor asupra calității loturilor nu poate constitui o probă pe care s'ar putea baza instanțele judecătorești pentru a respinge ca inutilă o expertiză locală cu formele legale ce s'ar cere de săteni într'un litigiu viitor, mai ales atunci când aprecierile inginerului parcelator ar fi contestate și partea ar cere să dovedească contrariu, cum este în cazul de față;

Considerând, de asemenea, că dificultatea de a se face o expertiză asupra calității unui pământ după mai mulți ani dela efectuarea schimbului, nu este un motiv legal care să autorize instanțele de fond să respingă o asemenea probă ca inutilă; că instanțele de judecată, când se cere o asemenea probă permisă de lege, trebuie mai întâiu să o admită dacă o găsesc pertinentă și concludentă în cauză, și în urmă să aprecieze puterea ei probantă, fără să se preocupe mai dinainte de dificultățile cu totul eventuale și nesigure ce s'ar putea ivi cu ocaziunea efectuării unei asemenea expertize tardive și de rezultatele ce s'ar putea obține;

Că, așa fiind, când tribunalul, prin sentința atacată, respinge expertiza locală cerută de recurent, care era singura probă în dovedirea acțiunii sale în anularea schimbului, bazându-se pe motivele de mai sus cari și le-a însușit și cari nu sunt fondate nici în drept, nici în fapt, comite un exces de putere și violează dreptul de apărare al recurentului și, ca atare, recursul urmează a se admite;

Pentru aceste motive Curtea casează, etc.

OBSERVAȚIE. — Soluția admisă de Curtea de casație, prin decizia ce publicăm astăzi, este incontestabilă. În adevăr, schimburile pământurilor rurale date clăcașilor în baza legii din 1864 și acelor cumpărate dela Stat în baza legii din 9 Aprilie 1889 (art. 51), nu se pot face decât sub condiția ca pământurile să fie de aceeași întindere și calitate (art. 132, *in fine* din Constit.). Cas. rom.: Bulet. 1905, pag. 827; C. București: *Curierul Judiciar* din 1906, No. 51; deci, dacă instanța de fond constată că pământurile schimbate nu sunt de aceeași întindere și valoare, actul care constată asemenea schimb fiind nul, nu poate constitui un just titlu spre a duce la prescripția de 10 sau 20 de ani. Cas. rom.: *Curierul Judiciar* din 1906, No. 68 și Bulet. 1906, pag. 1374. Se poate însă schimba un pământ rural cu altul care nu este rural, întru cât pământul schimbat cu acel rural devine, la rândul lui, rural. Cas. rom.: Bult. 1905, pag. 359; *Dreptul* din 1905, No. 35 și *Curierul Judiciar* din 1905, No. 40. *Contra*: C. Craiova (decizie casată și nepublicată). Vezi asupra schimbului pământurilor rurale, D. Alexandresco, *Dreptul civil român*, tom. III, pag. 132, 133, *ad notam*.

Locotenent Dr. G. Danielopol

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența dela 14 Ianuarie 1909

Președenția D-lui N. MANDREA, președinte

N. Crisoveloni cu Statul

Codul silvic. — Păduri supuse regimului silvic. — Publicarea în *Monitorul Oficial* a tabloului consiliului tehnic de pădurile supuse regimului silvic — Dacă legea prevede vreo altă formalitate de îndeplinit pentru încunoștiințarea tuturor căroră li s'a supus pădurile regimului silvic. — (Art. 11 din Regul. Codului silvic).

Prin Codul silvic, în articolele cari arată modul și formele de îndeplinit pentru supunerea pădurilor regimului silvic, nu se prevede altă formalitate pentru încunoștiințarea tuturor decât publicarea în *Monitorul Oficial* a tabloului format de consiliul tehnic; iar dispozițiunile art. 11 din regulament sunt privitoare la contestațiile la tabloul consiliului tehnic în contra supunerii la regim silvic a pădurilor, iar nu și cazul când pădurea a fost supusă acestui regim prin tabloul consiliului tehnic publicat în *Monitorul Oficial*.

Deciziunea 52/909. — Respins recursul făcut de N. Crisoveloni, contra deciziei No. 1028/908 a Curții de apel Galați, s. I.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Pantazi, din partea recurentului, în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat Ulubeanu, din partea Statului, în combateri, și

Pe d-l procuror St. Stătescu, în concluziuni;

Deliberând,

Asupra motivului întâiu și două de casare:

I. «Exces de putere și violarea art. 11 din Codul silvic. Curtea de apel a judecat că notificarea ce trebuie să se facă proprietarului unei păduri că aceasta e supusă regimului silvic poate fi înlocuită prin simpla cunoștiință ce ar avea proprietarul, violând astfel zisul articol cât și principiile de drept.

«A mai judeca ca opozabilă pretinsa dovadă de primirea unei comunicări nesemnată de nimeni, având o pecetie a administrației moșiei fără nici o constatare a autorității însărcinată cu înmânarea, că comunicarea s'a dat proprietarului sau vreunei persoane în situație de a i-o transmite, Curtea de apel mai nesocotește și faptul că această comunicare nu s'a făcut prin prefectură cum cere art. 11 din regulamentul legii silvice, ci prin o adresă a primăriei.»

II. «Violarea art. 74 din Proc. civilă și 46 din Codul silvic.

«În cazurile neprevăzute în Codul și regulamentul silvic se aplică dreptul comun. Prin art. 11 din regulamentul silvic s'a derogat dela dreptul comun numai în ceea ce privește agentul prin mijlocirea căruia se va face comunicarea deciziei prin care se supune regimului silvic o pădure; nu s'a derogat însă dela celelalte reguli din art. 74 din Proc. civilă, și anume dela constatarea ce trebuie să facă agentul administrativ relativ, modul cum s'a comunicat și cui s'a înmănat actul».

«Având în vedere deciziunea supusă recursului, prin care recurentul a fost condamnat la 8000 lei amendă și 2000 lei cheltueli pentru împădurirea a 40 hectare defrișate din pădurea Gherea, proprietatea recurentului, în caz când Statul ar găsi de cuviință să împădurească acea porțiune de pădure defrișată, de oarece recurentul a defrișat acea pădure cu toate că a fost supusă regimului silvic;

Considerând că chestiunea de a se ști este dacă recurentul trebuia să fie încunoștiințat și personal despre supunerea pădurii sale la regimul silvic, sau era suficientă publicarea în *Monitorul Oficial*;

Considerând că prin Legea silvică, care arată modul și formele de îndeplinit pentru supunerea pădurilor re-

A apărut Regulamente de navigațiune pe Dunăre și Prut, împreună cu legi și regulamente relative la taxele de navigațiune, sanitare, pilotagiu, cheagiu, $\frac{1}{2}$ la sută, etc. — Toate modificările introduse până la zi. — Adnotări cu note explicative, de L-t Comandor Angelo Mih. Theodorescu, Căpitanul Portului Brăila. — Prețul 4 Lei.

gimului silvic, nu se prevede altă formalitate pentru încunoștiințarea tuturor decât publicarea în *Monitorul Oficial* a tabloului format de consiliul tehnic (articolul 15 și 17);

Că art. 16 prevede dreptul de contestație la acest tablou în termen de 6 luni dela publicarea lui și modul cum are a fi examinată această contestație, fără ca acest articol sau vreun altul din lege să ceară îndeplinirea vreunei alte formalități pentru ca o pădure să fie declarată supusă regimului silvic;

Considerând că dacă prin art. 11 din regulamentul Codului silvic se vorbește de comunicarea deciziunilor consiliului tehnic în parte fiecărui particular, acest articol prevede cazul când deciziunea e relativă la contestațiile ce se fac în contra supunerii la regim silvic a pădurilor, iar nu și cazurile când pădurea a fost supusă acestui regim prin tabloul consiliului tehnic publicat în *Monitorul Oficial* și când în cele 6 luni următoare s'a făcut contestație;

Intr'adevăr, art. 7, 8, 9 și 10 regulează modul de contestație și de judecată, precum și cheltuelile ocazionate cu cercetarea contestației; iar articolul imediat următor 11, se referă tot la acele contestații, căci arată modul cum se confirmă deciziunile date asupra contestației, cum ele se comunică și cum se va achita suma necesară anchetei;

Că, prin urmare, dispozițiunile art. 11 din regulament fiind privitoare la contestațiile făcute la tabloul consiliului tehnic, în cazul în care, în speță nu e vorba de o asemenea contestație, publicarea prin *Monitorul Oficial* a acelui tablou este suficientă pentru aducerea la cunoștință a tuturor despre pădurile supuse regimului silvic;

Că, astfel fiind, într-un cât este constatat și necontestat că pădurea recurentului a fost publicată în *Monitorul Oficial* cu No. 214/900, ca supusă regimului silvic, recurentul nu avea a fi încunoștiințat și personal despre aceasta, și dânsul defrișând pădurea Gherea a comis un delict silvic;

Că, dar, este fără interes a cerceta dacă comunicarea făcută recurentului, și pe care o constată Curtea, este neregulată făcută;

Că, de aceea, ambele motive de casare sunt nefondate.

Asupra motivului al treilea de casare:

«Violarea autorității lucrului judecat. Exces de putere

«Am mai fost dat judecării pentru același delict silvic și achitat în 1903, judecându-se că pădurea nu e regulat supusă regimului silvic; am continuat a tăia pădurea încât nu e de cât unul și același fapt, iar nu fapt nou cum afirmă Curtea»

Considerând că Curtea de apel a constatat în fapt că obiectul procesului de astăzi diferă de acela al procesului anterior și în care recurentul fusese achitat de delict silvic;

Considerând că, față de această constatare de fapt, nu poate fi vorba de lucru judecat și prin urmare și acest motiv e nefondat;

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, Secția I

Audiența dela 27 Maiu 1909

Președenția d-lui OSCAR N. NICOLESCU, prim-președinte

Maria Stănciulescu cu Ion Ionescu pentru daune

Deciziunea civilă No. 171

Promisiune de căsătorie. — Condițiune cerută pentru ca ea să poată constitui o manoperă de seducțiune.

Pentru ca promisiunea de căsătorie să poată fi propusă ca o manoperă de seducțiune, se cere ca ea să fi precedat relațiile ilicite și să fi fost mijlocul care le-a determinat.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Panaitescu, pentru Maria Stănciulescu, și pe d-l avocat Ilie Niculescu, pentru Ion Ionescu;

Asupra apelurilor făcute de Maria Stănciulescu și de Ion Ionescu zis și Stănescu, contra sentinței cu No. 580 din 1907 a Tribunalului Ilfov, s. III;

Având în vedere că tribunalul, prin această sentință, admitând în parte acțiunea intentată de Maria Stănciulescu în contra lui Ion Ionescu zis și Stănescu, a obligat pe numitul să plătească reclamantei suma de 2500 lei ca daune și 50 lei cheltueli de judecată;

Având în vedere faptele și motivele din sentința tribunalului, pe cari Curtea, găsindu-le întemeiate, și le însușește;

Considerând, pe lângă acestea, că în drept este cert că, pentru ca promisiunea de căsătorie să poată fi propusă ca o manoperă de seducțiune, se cere ca ea să fi precedat relațiile ilicite și să fi fost mijlocul care le-a determinat;

Considerând, în fapt, că deși scrisorile pe cari le învoacă apelanta Maria Stănciulescu au date posterioare epocii începerii relațiilor intime între dânsa și Ion Ionescu, totuși din modul cum sunt concepute, din faptul că neconținut se vorbește în ele de căsătorie, rezultă că dacă apelantul Ionescu a întrebuintat promisiunea de căsătorie ca mijloc spre a face să dureze relațiile intime, cu atât mai mare cuvânt el s'a servit de acest mijloc ca să determine pe apelantă să cază, să-i cedeze; așa că aceste scrisori constituiesc confirmarea unei făgădueli făcută mai înainte de începerea relațiilor dintre Maria Stănciulescu și Ion Ionescu;

Considerând, pe de altă parte, că cu nimic nu s'a dovedit gresala femeiei; că, dar, nu există culpă comună;

Că, astfel fiind, ambele apeluri nu sunt întemeiate și urmează a fi respinse ca atare.

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

(ss) Oscar N. Nicolescu; G. Flaișlen; M. Vidrașcu; St. Miculescu; I. Baștea.

Grefier (s) N. Brătianu

TRIBUNALUL JUDEȚULUI ILFOV, Secția III

Audiența dela 6 Septembrie 1907

Președenția d-lui M. BALȘ, președinte

Maria Stănciulescu cu Ion Ionescu

Sentința No. 580

Quasi-delict. — Faptul de a fi întreținut relațiuni cu o femeie. — Dacă el constituie un quasi-delict care să dea loc la daune. — Manopere întrebuințate de un bărbat promițând căsătorie împreună, pentru a avea relațiuni cu femeia. — Dacă acest fapt dă loc la daune. — Cercetarea paternității. — Dacă are vreo aplicațiune în speță, chiar când s'a născut copil din acele relațiuni.

1. Simplul fapt de a fi întreținut relațiuni cu o femeie, nu constituie prin el însuș un quasi-delict de natură a da loc la o acțiune în daune, chiar dacă femeia ar fi rămas ingreunată și ar fi născut copil; acest fapt însă constituie o gresală gravă care poate da loc la despăgubiri de câte ori el este rezultatul unor manopere frauduloase sau a abuzului autorității și influenței ce bărbatul exercită asupra femeiei prin orice împrejurări.

2. Dacă este exact că cercetarea paternității e interzisă de legile noastre, totuș o acțiune în daune nu poate fi respinsă pe acest motiv, căci scopul ei este repararea prejudiciului pricinuit

prin relațiunile intime, și faptul că din aceste relațiuni s'a născut copii nu poate înlătura acțiunea.

3. Promisiunea de căsătorie fiind mijlocul care a determinat relațiunile între un bărbat și o femeie, constituie o manoperă din partea bărbatului care dă loc la daune în folosul femeiei care a fost indusă în eroare.

Tribunalul,

Având în vedere acțiunea intentată de Maria Stănculescu cu petiția din 19 Octombrie 1906, modificată oral în ședința dela 20 Martie a. c., prin care chiamă în judecată pe Ion Ionescu pentru a fi obligat să-i plătească 25000 lei daune;

Având în vedere că reclamanta, în sprijinul acestei acțiuni, susține că păritul Ion Ionescu prin manopere doloase, consistând în promisiuni de căsătorie, a hotărât-o să aibă cu dânsul, timp de aproape 5 ani, relațiuni intime, și că din aceste relațiuni născându-se doi copii i-a lăsat în sarcina sa;

Având în vedere că pentru dovedirea promisiunilor de căsătorie din partea păritului, reclamanta pe lângă scrisorile ce le-a alăturat la dosar, a cerut și proba cu martori;

Având în vedere că depozițiunea martorei Ioana Popescu din care se constată, în adevăr, că de 5 ani de zile Ion Ionescu venea în casa reclamantei, având cu dânsa relațiuni intime și că din aceste relațiuni au rezultat doi copii, declarați în actele de stare civilă ca copii legitimi ai păritului;

Având în vedere că faptele alegate de reclamantă se învederează mai ales din scrisorile pe cari Ionescu i le adresa, scrisori în cari îi făcea promisiuni categorice de căsătorie și în cari se considera ca soț al femeiei cu care avea relațiuni, recunoscând pe cei doi copii rezultati din acele relații ca pe copiii săi;

Considerând că simplul fapt de a fi întreținut relațiuni cu o femeie, nu constituie prin el însuș un quasi-delict, de natură a da loc la o acțiune în daune, chiar dacă femeia ar fi rămas îngreunată și ar fi născut copii; totuș acest fapt constituie o greșală gravă și poate da loc la despăgubiri de câte ori el este rezultatul unor manopere frauduloase sau a abuzului autorității și influenței ce bărbatul exercită asupra femeiei prin orice împrejurări;

Că dacă este exact că cercetarea paternității este încă interzisă de legile noastre, totuș o acțiune în daune ca aceea de față nu poate fi respinsă pe acest motiv, căci scopul ei este repararea prejudiciului pricinuit prin relațiunile intime, și faptul că din aceste relațiuni s'au născut copii nu poate înlătura acțiunea;

Considerând că natura gravității manoperilor cari constituiesc pe seducător în culpă este o chestiune de fapt lăsat la aprecierea instanțelor de fond;

Considerând că din arătările martorilor audiați, și mai ales din scrisorile păritului, rezultă că reclamanta a fost într'adevăr asigurată în mod formal de Ionescu că, după ce-și va termina serviciul militar, o va lua de soție; căci, de exemplu, în scrisoarea dela 10 Noembrie 1902 îi spune formal acest lucru, și din cetirea scrisorilor se poate vedea că nu este vorba despre o corespondență între doi oameni cari sunt deja în raporturi mai învechite ca soț și soție, ci despre o corespondență înflăcărată ca aceea care de obicei precede căsătoria;

Că promisiunea de căsătorie fiind mijlocul care a determinat relațiile dintre părți, constituie o manoperă care dă loc la daune în folosul femeiei care a fost indusă astfel în eroare;

Considerând că, în caz de daune materiale, cuantumul lor trebuie să fie egal cu paguba suferită;

Că tribunalul, —apreciind, în speță, daunele suferite de

reclamantă și faptul că, ca consecință a acestor daune, are în sarcină creșterea și educațiunea a doi copii potrivit cu situațiunea sa socială, precum și mijloacele păritului — fixează daunele la suma de 2500 lei;

Având în vedere și dispozițiile art 140 din Procedura civilă.

Pentru aceste motive, tribunalul admite în parte, etc. (ss) M. Balș; L. N. Ștefănescu.

Grefier (s) Măldărescu.

E obligat notarul din comuna de reședință a judecătoriei unui ocol rural să scrie și să redacteze acte de notariat?

Chestiunea fiind discutată prezintă interes.

Prin interpretarea art. 47 din Legea judecătoriilor de ocoale și art. 67 din regulamentul aceleiaș legi, unii din d-nii judecători rurali au ajuns la concluziunea că și notarii din comunele reședințe de judecătorii rurale pot face acte de notariat.

În susținerea părerii, d-lor au următoarele puncte:

Art. 47 din Legea judecătoriilor de ocoale spune: «În comunele rurale secretarii de comună (notarii) și grefierii judecătoriilor de ocoale sunt datorii ca, sub supravegherea judecătorilor și a stagiilor, să redacteze și să scrie fără nici o plată, pentru locuitorii săteni domiciliați în acele ocoale, actele de cari ei ar avea nevoie».

Art. 67 din regulamentul aceleiaș legi spune: „Secretarul comunal (notarul) sub supravegherea și conformându-se instrucțiunilor judecătorului de ocol, va redacta și scrie actele de notariat ale sătenilor, sub pedeapsa prescrisă de art. 47 din lege”.

În ambele articole se vede numai «secretarul comunal (notarul)» ori care ar fi el. Legiuitorul nu face distincție nicăieri, nu arată care notar e obligat și care nu.

Art. 47 din lege enumeră chiar persoanele cari sunt obligate cu scrierea și redactarea acestor acte și se observă că după grefier, obligă pe notar fără a arăta care notar.

Din acest text de lege se vede că legiuitorul a înțeles că aceste acte se pot scrie și redacta atât de notarul din comuna de reședință a judecătoriei rurale pentru sătenii din comuna de reședință, cât și de notarul din comuna de nereședință de judecătorie pentru sătenii din comuna lui.

Dacă legiuitorul ar fi înțeles că numai notarii din comunele nereședințe de judecătorii ar putea scrie și redacta asemenea acte, sigur că aci în acest articol ar fi fost locul unde se impunea distincția, și prin urmare în art. 47 legiuitorul ar fi adăugat «în comunele nereședințe de judecătorii».

Acesta este unicul argument care determină să

se dea chestiunii această soluțiune și să facă pe unii din d-nii judecători, între cari e și judecătorul ocolului rural Fântâna-Mare, să impue pe notarii din comunele reședințe de judecatorii să scrie și să redacteze actele de notariat.

Socot că această soluțiune este greșită și mă bazez pe următoarea argumentație :

Notarul din comunele nereședințe de judecatorii este funcționarul judecătoriei, în timp ce notarul din comunele reședințe de judecatorii nu e funcționarul judecătoriei, el e funcționar administrativ și ofițer de poliție judiciară.

În adevăr, sub capitolul V din Regulamentul Legii judecătoriilor de ocoale, art. 63 spune : «Secretarul comunal (notarul), în calitate de arhivar al judecătoriei, este răspunzător, ca orice depozitar de acte publice, de toate dosarele și hârtiile judecătoriei». Textul de lege spune în mod clar că notarul din comunele nereședințe de judecatorii e funcționarul judecătoriei

Nu poate fi cea mai mică îndoială că notarul din comunele nereședințe, căci art. 62 de sub acelaș capitol spune în mod clar : «secretarul comunal (notarul) din comunele nereședințe de judecătorie». Și apoi din însuș art. 63 reiese aceasta când spune că acest notar e arhivarul judecătoriei. Ori, la comuna de reședință, judecătorul neavând oficiul său la primărie și, în consecință, neavând arhiva sa aci, textul de lege nu se referă la acest notar, la notarul din comuna de reședință a judecătoriei. Așa dar, numai în calitate de funcționar al judecătoriei, calitatea ce o are numai notarul dela comunele nereședințe, e obligat a scrie și redacta actul de notariat, calitate pe care nu o are notarul dela comuna de reședință a judecătoriei.

Pentru ca notarul dela comuna de reședință a judecătoriei să poată scrie și redacta acte, trebuie text expres de lege care să-i confere această obligație ca inerentă funcțiunii lui de notar.

Din art. 47 din Legea judecătoriilor de ocoale și 67 din regulamentul aceleiaș legi se observă seriozitatea pe care o impune legiuitorul în redactarea și scrierea unor asemenea acte. Sub supravegherea judecătorilor și magistraților stagiați, și conformându-se instrucțiunilor lor, grefierii și notarii vor scrie și redacta aceste acte.

Din menționatele texte de legi se observă în mod clar că legiuitorul se adresează notarului din comunele nereședințe de judecatorii.

Numai asupra funcționarului său judecătorul sau magistratul poate supraveghea ; numai el poate fi des în contact cu judecătorul ; numai la reședința judecătoriei sau la comunele unde judecătorul judecă poți avea la îndemână pe judecător sau magistrat care, pentru executarea unor ase-

menea serioase acte, poate fi singur mai în măsură a se conforma textelor de lege, adică de a observa dacă părțile au drept sau nu să încheie actul, a verifica hârtiile ce li se prezintă, având tot aci pe grefierul judecătoriei și pe notarul de la comună care e și arhivarul judecătoriei, singuri mai în măsură a înțelege instrucțiunile date de judecător și cari vor putea fi supuși la o mai minuțioasă controlare în scrierea și redactarea actelor.

Ori, întru cât notarul din comuna de reședință a judecătoriei, nefiind funcționarul judecătoriei și nefiind sub controlul judecătorului, textele de lege nu se referă la el.

Capitolul V din Regulamentul Legii judecătoriilor de ocoale tratează despre : «Îndatoririle secretarului comunal (notarului)».

Am văzut că art. 62 de sub acest articol spune în mod clar : «Secretarul comunal din comunele nereședință de judecătorie».

Art. 63 și urm. tratează despre îndatoririle secretarului comunal (notarului) nereședințe de judecatorii, și într'aceste articole sub acest capitol se cuprinde și art. 67 care obligă pe notar (din comunele nereședințe de judecatorii) să scrie și să redacteze acte de notariat. Așa dar, notarul din comunele nereședință de judecătorie e notarul la care se referă art. 47 din Legea judecătoriilor de ocoale și 67 din regulamentul aceleiaș legi, această obligativitate fiind erarhică, adică numai în lipsa grefierului judecătoriei.

Ieșind de sub controlul judecătorului, nefiind nici un text expres de lege care să oblige pe notarul dela reședința judecătoriei să scrie și să redacteze actele de notariat, el nu va fi obligat cu redactarea unor asemenea acte, textele de lege nu se referă la el—text expres de lege nu există—lucru cât se poate de fericit și satisfăcător pentru că legiuitorul l-a înlăturat.

Actele de notariat sunt actele cari de ordinar consfințesc un titlu de proprietate, sunt acte de o extremă importanță, și aceasta a determinat pe legiuitor de a impus redactarea și scrierea lor persoanelor cari cad direct sub privegherea și controlul judecătorului, o dispoziție legală cât se poate de plauzibilă, de oarece s'a înlăturat trista stare de a se prezenta acte rău făcute, lucru dezastruos pentru părți cărora li s'au zădărnicit interesul și le-au făcut să-și cheltuiască timp și bani, rău și pentru funcționar, care, făcând actul singur fără controlul judecătorului și nepregătit pentru aceasta, e silit să-și piarză timp fără folos dela alte afaceri inerente funcțiunii lui.

Ioan Gh. Profiriu